

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบเจ้าภาพนำอาหารสมัยกรุงเก่า ยุคต้น

ชื่อ นางสาวอุภาดา ประภาพัฒน์

แผนกวิชา เศรษฐศาสตร์

ปีการศึกษา ๒๕๑๘

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้ เพื่อให้เห็นถึงการจัดหารายได้ด้วยวิธีการผูกขาดภาษีอากรของประเทศไทยสมัยกรุงเก่า ยุคต้น คือศึกษาการภาษีอากรสมัยรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๕ (ตอนต้นๆ) โดยเน้นการภาษีอากรสมัยรัชกาลที่ ๓ และ ๔ มากกว่ารัชกาลอื่นเนื่องจากเป็นสมัยที่มีการฟื้นฟูวิธีการผูกขาดภาษีโดยเอกชนครั้งใหญ่

การผูกขาดภาษีอากรนั้นถูกดำเนินงานโดยเอกชน ซึ่งส่วนมากเป็นชาวต่างชาติ วิธีการเก็บภาษีอากรเช่นนี้สามารถดำรงอยู่ในประเทศไทยได้เป็นเวลานานทั้งๆ ที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสวัสดิการของสังคม ก็เพราะสภาพการดำรงอยู่ที่เป็นอยู่ในเวลานั้น โดยเฉพาะระบบอุปถัมภ์ในสังคม ทั้งนี้เนื่องมาจากฝ่ายผูกครองและผู้จัดเก็บภาษีมีผลประโยชน์ร่วมกันในการที่จะเอาส่วนเกินมาจากผู้ที่เป็พื้นฐานของสังคม การตั้งผลประโยชน์มาไว้ที่ด้วยสิทธิการครอบครองปัจจัยการผลิตตามกฎหมาย และการให้ความคุ้มครองแก่ประชาชน

ในระบบภาษีเช่นนี้การควบคุมตรวจสอบเป็นไปอย่างหละหลวมมาก จึงทำให้เอกชนผู้ทำการจัดเก็บภาษีและข้าราชการบางคนทำการทุจริตได้ นอกจากการเก็บภาษีไม่มีหลักเกณฑ์ที่พอ ยังปรากฏว่าทางด้านการใช้จ่ายก็มีได้เป็นไปเพื่อสังคมอย่างแท้จริง คือส่วนเกินที่เก็บจากประชาชนมิได้ถูกส่งกลับคืนมาเท่าใดนัก แต่ใช้จ่ายวนเวียนอยู่ในกลุ่มผูกครองด้านการก่อสร้างงานพิธีการต่างๆ ตลอดจนการส่งสินค้าฟุ่มเฟือยเข้ามา ฯลฯ

ผลจากการศึกษา สรุปได้ว่าระบบการเก็บภาษีอากรโดยเอกชนประกอบกับรัฐบาลมิได้ควบคุมดูแลให้ทั่วถึง เป็นเหตุให้เอกชนเจ้าภาษีและข้าราชการที่ส่วนเกินของบางคนสามารถ

รวมเมื่อกันทำการทุจริตได้ ทั้งยังทำให้เงินทองซึ่งควรจะเป็นการสะสมอยู่ในประเทศเป็นจำนวน
มากถูกส่งออกนอกประเทศไปเมื่อประกอบกับการใช้จ่ายอย่างผิดทาง และการขาดแรงจูงใจของ
ประชาชนก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปได้ยาก แม้จากระบบการภาษีอากรจะมีการ
แก้ไขในสมัยรัชกาลที่ ๕ ก็ตาม แต่ทว่ามีผลในการกระตุ้นแรงจูงใจของประชาชนน้อยมาก เนื่อง
จากถูกปล่อยให้อยู่ในภาวะภาษีผูกขาดเป็นเวลานาน